

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

VILNIAUS M. 3 APYLINKĖS TEISMAS

2004 m. balandžio 30 d. Nr. 1020-18-4
Vilnius

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 2-ojo departamento direktorės V. Atraškienės 2004-06-23 pavedimu Nr.1020-18 valstybinė auditorė Marijana-Matilda Bajarskienė atliko Vilniaus m. 3-osios apylinkės teismo auditą.

Audito užduotis

Audituojamas subjektas – Vilniaus m. 3 apylinkės teismas (toliau – Teismas), adresas Sodų g. 9, Vilnius, identifikavimo kodas 9144354. Teismas kaip biudžetinė įstaiga 1997-09-02 įregistruota Statistikos departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (įregistravimo Nr. BD-97-1050).

Audituojamu laikotarpiu Teismo pirmininku dirbo Pavel Borkovski, vyriausiąja finansininke dirbo Zyta Žukovska.

Auditotos Teismo 2003 metų finansinės ataskaitos: išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balansas (forma Nr. 1), biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaita (forma Nr. 2) ir kitos apyskaitos (forma Nr. 3-5, formos Nr. 4, 6, 10, 12, 13).

Šio finansinio audito tikslas – nustatyti, ar Teismo 2003 m. finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija, ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, bei atlikti sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, dalis.

Ši ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka ir Teismo finansinės veiklos rezultatai

Finansinis auditas atliktas vadovaujantis valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo” patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais.

Ištyrus vidaus kontrolės aplinką bei rizikos faktorius, susijusius su Teismo veikla bei apskaitos sistema, buvo atliktos savarankiškos (detalios) audito procedūros pagal parengtas audito programas: darbo užmokesčio ir įnašų socialiniam draudimui, ilgalaikio turto ir išlaidų. Sandorių auditas atliktas pagal ilgalaikio turto ir išlaidų audito programas, trumpalaikio turto bei atsargų auditas atliktas pagal ilgalaikio turto audito programą, o gautinų ir mokėtinų lėšų auditas atliktas pagal visas numatytas audito programas. Audito metu buvo surinkti įrodymai audito nuomonei pareikšti.

Teismas 2003 metais vykdė vieną programą „Bylų nagrinėjimas“. Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2002-12-10 Nr. IX-1227 su vėlesniais pakeitimais) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) Teismo vykdomai programai buvo patvirtinta 2649,0 tūkst. Lt asignavimų (2649,0 tūkst. Lt paprastųjų išlaidų, iš kurių 1801,8 tūkst. Lt - darbo užmokesčiui).

Teismas 2003 metais gavo 2649,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Gautus asignavimus Teismas panaudojo pilnai (kasinės išlaidos sudarė 2649,0 tūkst. Lt) pagal Išlaidų sąmatoje numatytus išlaidų straipsnius. Faktinės išlaidos 2003 metais sudarė 2580,6 tūkst. Lt arba 68,4 tūkst. Lt mažesnės, nei kasinės išlaidos dėl 2002 metų įsiskolinimo dengimo.

Teismas su finansinėmis ataskaitomis pateikė Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitą, kurios duomenimis 2003 metais Teisme 20 teisėjų išnagrino 12087 teisines bylas (planas – 12087 bylos) ir taip numatytas programoje uždavinys „Išnagrinėtų bylų skaičius“ įgyvendintas 100,0 proc.

Pažeidimai ir klaidos

Teismas 2003 m. patikėjimo teise valdė 524,45 kv. m patalpas Sodų g. 9, Vilniuje, kurių pradinė (įsigijimo) vertė 115431 Lt (likutinė vertė – 35977 Lt).

Audito metu nustatyta, kad pagal 1999-09-30 Statybos rangos sutartį Nr. 41-99 buvo atlikta šio pastato rekonstrukcija (įrengta palėpė).

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos tarnyba 2003-07-29 aktu Nr. (101) 11.4.1160 pripažino, kad Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo pastato palėpės įrengimas, adresu Sodų g. 9, atitinka nustatytus reikalavimus ir tinka naudoti. Minėtame akte nurodytas pagrindinis plotas - 230,42 kv. m, faktiška statybos kaina - 922,4 tūkst. Lt. Teismas šį plotą kartu su teismo valdomomis (524,45 kv. m) patalpomis 2003-07-29 įregistravo Nekilnojamojo turto registre.

Teismas, nesilaikydamas finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 30 p., kuriame nustatyta, kad atliktų ilgalaikio turto rekonstravimo darbų išlaidomis didinama turto įsigijimo vertė, teismo pastato įsigijimo vertės palėpės rekonstrukcijos išlaidomis nepadidino. Tokiu būdu, Teismo išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse pastato vertė (Sodų g. 9) nurodyta 115,4 tūkst. Lt ir yra sumažinta 922,4 tūkst. Lt.

Audito metu teismo vyriausioji finansininkė Z. Žukovska 2004 m. vasario mėn. apskaitos registruose įregistravo pastato vertę 1037,8 tūkst. Lt, t. y. jo vertę padidino 922,4 tūkst. Lt rekonstrukcijos išlaidomis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003-10-07 nutarimu Nr. 1244 „Dėl nekilnojamojo turto mainų ir perdavimo“ nutarė perduoti Vilniaus m. savivaldybei negyvenamąsias patalpas Sodų g. 9, kurias patikėjimo teise valdė teismas, mainais už Vilniaus m. savivaldybei nuosavybės teise priklausantį pastatą Žygimantų g. 2, Vilniuje, ir įgaliojo Teisingumo ministerijos sekretorių J. Akstiną sudaryti nekilnojamojo turto mainų sutartį ir pasirašyti perdavimo ir priėmimo aktą.

Vilniaus m. savivaldybės administracijos direktorius V. Klimantavičius ir Teisingumo ministerijos sekretorius J. Akstinas 2004 m. vasario mėn. 24 d. pasirašė Turto perdavimo-priėmimo aktą, kuriuo administracinės patalpos, esančios Sodų g. 9, yra perduotos Vilniaus m. savivaldybei likutine verte 62140 Lt. Teismo apskaitos registruose įregistruota likutinė pastato vertė, įskaitant rekonstrukcijos išlaidas, yra 958333 Lt (įsigijimo vertė – 1037793 Lt).

Teismo atstovas, perduodant patalpas ir pasirašant minėtų patalpų perdavimo-priėmimo aktą, nedalyvavo, todėl akte nurodyta patalpų likutinė vertė neatitinka teismo apskaitos registruose įregistruotai vertei.

Teismas 2003 m. ilgalaikio turto apskaitos registre apskaitė ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse nurodė 62090 Lt vertės butą, esantį I. Kanto al. 13-111, Vilniuje. Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo duomenimis (Valstybės įmonės registrų centro Vilniaus filialo 2004-03-24 raštas Nr. IN-6967) įrašų apie Teismo patikėjimo teise valdomą turtą adresu I. Kanto al. 13-111 nėra. Butas apskaitytas vadovaujantis Teisingumo ministerijos Finansų ir ūkio departamento direktorės G. Tumelienės 1993-07-22 raštu Nr. 10.

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 15 punkte nurodyta, kad ilgalaikio turto sąskaita skirta

biudžetinės įstaigos patikėjimo teise valdomo ilgalaikio materialiojo turto apskaitai. Teismas, nesilaikydamas minėto punkto reikalavimų, ilgalaikio turto apskaitos registre apskaitė ir Išlaidų sąmatų įvykdymo 2004 m. sausio 1 d. balanse nurodė turtą, kuris patikėjimo teise nėra perduotas teismui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001-01-22 nutarimu Nr. 69 „Dėl advokato ir advokato padėjėjo, teikiančių valstybinę teisinę pagalbą, darbo apmokėjimo dydžių ir tvarkos patvirtinimo bei sutikimo vykdyti viešąjį pirkimą iš vienintelio šaltinio“ patvirtino advokato ir advokato padėjėjo, teikiančių valstybinę teisinę pagalbą, darbo apmokėjimo dydžius ir tvarką ir sutiko, kad Teisingumo ministerija pirktų iš Lietuvos advokatų tarybos valstybinės teisinės pagalbos paslaugas.

Teisingumo ministerija 2003 metais iš ministerijai patvirtintos programos „Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos suteikimas“ Teismui skyrė 184,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų advokatų, teikiančių valstybinę teisinę pagalbą, darbo apmokėjimui. Teismas gautoms ir panaudotoms lėšoms sudarė Išlaidų sąmatų vykdymo balansą (forma Nr. 1) ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitą (forma Nr. 2) ir pateikė tik Teisingumo ministerijai. Šie duomenys į bendrą Teismo finansinę atskaitomybę neįtraukti.

Tokiu būdu, Teismas, nesilaikydamas finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 3 punkto, kuriame nurodyta, kad „biudžetinės įstaigos biudžeto ir kitų lėšų išlaidų sąmatų vykdymo apskaitą tvarko sudarydamos bendrą balansą“, sudaro du balansus, t. y. Teismo išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansą ir išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansą lėšų, gautų iš Teisingumo ministerijos advokatų darbo apmokėjimui, likučiams.

Patikrinus advokatų pateiktose pažymose apie valstybinės teisinės pagalbos suteikimą ir apmokėjimą nurodytus duomenis, nustatyta, kad advokatei V. R. Lekavičienei rugsėjo mėn. pagal mokamąjį žiniaraštį Nr. 15, už valstybinę teisinę pagalbą, teiktą gegužės-rugpjūčio mėn. išmokėta 8044,50 Lt. Patikrinus 36 pažymų užpildymo teisingumą, nustatyta, kad pažymose klaidingai nurodytas laikas, kuris nesutapo su bylose užfiksuotu procesinio veiksmo atlikimo laiku, permokėtas atlyginimas už faktiškai nedirbtas, pažymose nurodytas 69 val., sudaro 930,0 Lt.

Teismo pirmininkas P. Borkovski 2003-12-10 raštu Nr. 1/03 „Dėl advokatės V. R. Lekavičienės darbo apmokėjimo“ pateikė informaciją Teisingumo ministerijai, Vilniaus apygardos teismui bei Lietuvos advokatų tarybai ir nurodė datų ir laiko neatitikimus V. R. Lekavičienės pažymose, lyginant su atitinkamų ginamųjų procesinių veiksmų protokoluose nurodytomis datomis ir laiku, teikiant teisinę pagalbą.

Valstybės kontrolė (2004-04-13 raštas Nr. S-(1020-1.10.1)-621) kreipėsi į Vilniaus apygardos prokuratūrą, prašydama pateikti informaciją, ar Teisingumo ministerija kreipėsi į prokuratūrą dėl advokatės V. R. Lekavičienės darbo apmokėjimo ir kokių priemonių imtasi dėl

minėtos advokatės veiksmų. Vilniaus apygardos prokuratūra (2004-04-19 raštas Nr. 510-1088) informavo, kad Vilniaus apygardos prokuratūroje yra gautas Teisingumo ministerijos raštas apie advokatės V. R. Lekavičienės veiksmus ir, kad pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Pastebėjimai

Audito metu nustatyta, kad teismas naudojasi 39,53 kv. m patalpomis Sodų g. 9-16, nesant teismo teisę į šias patalpas pagrindžiančių dokumentų. Teismas atliko šių patalpų remontą, nors jos teismui nebuvo perduotos. Pagal Valstybės įmonės registrų centro Vilniaus filialo 2004-03-24 raštu Nr. IN-6967 pateiktą Valstybės kontrolei informaciją, Nekilnojamojo turto registre apie šių patalpų nuosavybę ir patikėjimo teisę įrašų nėra, statusas neįregistruotas.

Teismų įstatymo (su pakeitimais) 96 straipsnyje numatyta, kad teisėjų darbo užmokestis nustatomas įstatymu.

Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymu (2000-08-29 Nr. VIII-1904), įsigaliojusiu nuo 2000-08-01) nustatytas teisėjų darbo užmokestis ir jo mokėjimo sąlygos. Šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 1 punktu nustatyta, kad teisėjų, kurių vidutinis darbo užmokestis, apskaičiuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, yra didesnis už šio įstatymo nustatytą darbo užmokestį, įstatymo nustatytu pereinamuoju laikotarpiu (2001-01-01 – 2003-01-01 iki 2001-01-01 buvęs darbo užmokestis mažinamas pagal nustatytą formulę.

Konstitucinis Teismas 2001-07-12 nutarimu konstatavo, kad šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostata ta apimtimi, kuria nustatomas teisėjų darbo užmokesčio mažinimas, prieštarauja Konstitucijai.

Tokiu būdu iki 2003-03-01 Teismo teisėjams darbo užmokestis buvo skaičiuojamas vadovaujantis iki minėto įstatymo Nr. VIII-1904 priėmimo galiojusia tvarka, vadovaujantis Vyriausybės nutarimais (1997-06-24 Nr. 666, 1997-06-30 Nr. 689 bei 1999-12-28 Nr. 1494) reglamentuojančiais teismų teisėjų tarnybinio atlyginimo koeficientą, tarnybinio atlyginimo priedą už išarnautą laiką ir nustatyto tarnybinio atlyginimo (koeficiento) padidinimą 1,75 karto.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų 2003-02-14 pasitarimo išvada „Dėl priedų teisėjams už išarnautą laiką mokėjimo“, kuriai pritarė Teismų taryba 2003-03-07 nutarimu Nr. 84, Teismo pirmininkas 2003-03-24 įsakymu Nr. 2.11-11 „Dėl priedo teisėjams už išarnautą laiką mokėjimo“, pasikeitus darbo stažui už išarnautus metus, nuo 2003-03-01 nurodė mokėti padidintus priedus.

Audito metu nustatyta, kad 18-ai teisėjų nuo 2003-03-01 pasikeitus stažui už išarnautus metus, buvo mokami padidinti priedai.

Minėti priedai buvo priskaičiuojami vadovaujantis Vyriausybės 1997-06-24 nutarimo Nr. 666 2 priedu, nors Konstitucinis Teismas 2001-07-12 nutarimo konstatuojamosios dalies II. 1 p. konstatavo, kad Vyriausybės 1997-06-24 nutarimu Nr. 666 bei 1999-12-28 nutarimu Nr. 1494

nustatytas teisinis reguliavimas neteko galios nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo.

Tai rodo, kad Teismų teisėjų darbo užmokestis nėra aiškiai sureguliuotas įstatymu.

Rekomendacijos

Valstybės kontrolė, atsižvelgdama į audito metu nustatytus pažeidimus ir klaidas, Vilniaus m. 3 apylinkės teismo pirmininkui rekomenduoja:

1. Kreiptis į Teisingumo ministeriją dėl patalpų Sodų g. 9, kurios 2004-02-24 Turto perdavimo-priėmimo aktu yra perduotos Vilniaus m. savivaldybei, vertės patikslinimo.

2. Vadovaujantis įstatymų nustatyta tvarka, kartu su Teisingumo ministerija spręsti dėl patalpų adresu I. Kanto al. 13-111 nuosavybės ir naudojimo įteisinimo.

3. Vadovaujantis finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtinta Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarka, sudaryti vieną Teismo Išlaidų sąmatų vykdymo balansą.

Prašome per 30 kalendorinių dienų informuoti Valstybės kontrolę apie rekomendacijų vykdymą.

Finansinio audito 2-ojo departamento direktorė

Vida Atraškienė

Valstybinė auditorė

Marijona-M. Bajarskienė

Susipažinome:

Teismo pirmininkas
Pavel Borkovski

Vyriausioji finansininkė
Zyta Žukovska